

Huvudman

Fagersta kommun
info@fagersta.se

Beslut

Datum 2025-12-03

Dnr SI 2025:1625

Sida **1 (8)**

Ärendet

Tillsyn av Risbroskolan i Fagersta kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 11 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av Risbroskolan i Fagersta kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande särskilt stöd, utredning av ordningsstörande beteende, anmälan om kränkande behandling, utredning av frånvaro och extra studietid.

Skolinspektionen har den 11 juni 2025 beslutat att förelägga Fagersta kommun att vid vite av 1 500 000 kronor senast den 13 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen förelagt Fagersta kommun att avhjälpa brister gällande, utredning av ordningsstörande beteende, anmälan om kränkande behandling och utredning av frånvaro. Fagersta kommun har även tilldelats en anmärkning rörande extra studietid.

Fagersta kommun har den 13 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandena och anmärkningen. Skolinspektionen har vid ett besök på skolan den 21 oktober 2025 genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt beslut tagit ställning till om Fagersta kommun har följt föreläggandena och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 11 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns allvarliga brister i Risbroskolans arbete med särskilt stöd. Tillsynen fann att Risbroskolan inte uppfyllde författningens krav vad gäller att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd och att skolan underlåtit att starta utredningar om särskilt stöd för ett femtiotal elever trots att anmälan därom skett.

Huvudmannen har i sin redovisning inkommit med en sammanställning över vilka elever som från den 11 juni 2025 till den 6 oktober 2025 har anmälts för behov av särskilt stöd. Sammanställningen visar när en anmälan om behov av särskilt stöd gjorts samt när utredning startats för respektive elev. Huvudmannen har även inkommit med en sammanställning över elever som vid inspektionstillfället var anmälda för behov av särskilt stöd men där utredning inte hade startats. Av sammanställningen framgår att utredning om särskilt stöd har startats för respektive elev. Elevhälsan har därutöver i intervju redogjort för de elever som inte fanns med i redovisningen men som också var anmälda för behov av särskilt stöd vid inspektionstillfället. Av intervjun framgår att det startats en utredning för majoriteten av eleverna.

Av intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan och rektor framgår att processen för särskilt stöd har blivit tydligare och snabbare. Det framgår vidare att den pedagogiska kartläggningen även fångar upp eventuellt ordningsstörande beteende.

Lärare uppger att de numera har fått en tidsfrist om två veckor med att göra den pedagogiska kartläggningen och att det är tydligare vad som ska ingå i dokumentationen. Det framgår även att det inte heller är specialpedagogen som avgör om ett ärende ska lyftas vidare till elevhälsoteamet eller inte. Det startas en utredning om behov av särskilt stöd i alla ärenden som anmäls till rektor. Lärare uppger vidare att de har arbetat i kapp och har gjort många utredningar samt fått in en rutin.

Elevhälsan och rektor bekräftar den bild som lärare ger och tillägger att skolan använder ett nytt dokument, tidsdagbok, där det framgår vilka elever som anmälts för behov av särskilt stöd och var i processen ärendet ligger. Elevhälsan tillägger att det även blivit tydligare för samtliga när en elev lyfts för diskussion på ett elevhälsomöte och när en elev anmäls för behov av särskilt stöd.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att Risbroskolan har vidtagit åtgärder för att förtydliga och förbättra processen med att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att utredningar om särskilt stöd har startats för såväl de elever som vid inspektionstillfället var anmälda för behov av särskilt stöd men där utredning därom inte hade startats, som för nya elever som anmälts för behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandet och vidtagit sådana åtgärder att bristen avseende särskilt stöd är avhjälp. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas.

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 11 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Risbroskolans arbete med att utreda elever som uppvisar ordningsstörande beteende.

Huvudmannen har inkommit med uppgift om att de startats två utredningar på grund av ordningsstörande beteende från den 11 juni 2025 till den 6 oktober 2025.

Av intervju med lärare framgår att de har fler möten med vårdnadshavare och elever i sina arbetslag gällande elever som stör på lektioner. En lärare berättar att ordningsstörande beteende finns med som en punkt i den pedagogiska kartläggningen vilket medför att ett eventuellt beteende kartläggs och diskuteras på elevhälsomötet. Lärare uppger även att det finns en tydligare koppling mellan de pedagogiska svårigheterna och det ordningsstörande beteendet. Det framgår även att det sker ett systematiskt kvalitetsarbete i kommunen för att säkerställa att åtgärdsprogram följs upp och att samtliga förstelärare i kommunen numera går den kursen.

Elevhälsan beskriver att rutinen har förändrats och att ordningsstörande beteende finns med som en stående punkt på dagordningen för elevhälsomötet och som en del i den pedagogiska kartläggningen.

Utredningen görs av mentor som samråder med vårdnadshavare. Den pedagogiska kartläggningen har blivit mer omfattande och ger därför en bredare bild av elevens situation. Elevhälsan får mycket information från kartläggningen och bekräftar att lärarna tydligare ser sambandet mellan pedagogiska svårigheter och ordningsstörningar. Vidare har samsynen mellan elevhälsan och lärarna ökat vilket gör att rätt åtgärder sätts in för eleven. Elevhälsan tillägger även att lärarna för en diskussion om det som kan upplevas svårt, nämligen att hantera de ordningsstörande eleverna. Rektor bekräftar i intervju den bild som både lärare och elevhälsan ger.

Rättslig reglering

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Vidare ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att Risbroskolan bland annat har vidtagit åtgärder för att förbättra rutinen gällande utredning av ordningsstörande beteende och att utredningar på grund av ordningsstörande beteende startas.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandet och vidtagit sådana åtgärder att bristen avseende utredning av ordningsstörande beteende är avhjälpt. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 11 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Risbroskolans arbete med att anmäla uppgifter om kränkande behandling.

Huvudmannen har inkommit med information om att personalen erhållit en rutin för anmälan om kränkande behandling den 11 augusti 2025. Rektorn ska även muntligen ha gått igenom rutinen vid en personalsamling den 11 augusti och den 25 september 2025. Vidare har huvudmannen redovisat antalet anmälningar om kränkande behandling som inkommit under perioden 11 juni 2025 till 6 oktober 2025.

Av intervju med lärare, representanter från elevhälsan och rektorn framgår att personalen fått rutinen om kränkande behandling och att informationsinsatser har gjorts. Av intervju med lärare framgår att personal som är först på plats anmäler kränkande behandling.

Rättslig reglering

En lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandena och vidtagit sådana åtgärder att bristen avseende anmälan om kränkande behandling är avhjälpt. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 11 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Risbroskolans arbete med att utreda orsakerna till elevers frånvaro och att rektorn inte anmäler frånvaro till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro har inletts.

Huvudmannen har inkommit med en sammanställning över utredningar av problematisk frånvaro som har startats under perioden den 11 juni 2025 till den 6 oktober 2025. Av dokumentation framgår när utredning har startats och i förekommande fall när den har avslutats. Det framgår även att de rapporterar samtliga frånvaroutredningar till huvudmannen i samband med att de startas.

Av intervju med elevhälsan framgår att elevernas frånvaro har minskat på skolan och att det skett en förändring i arbetslagen där de kallar till möten snabbare. En annan förändring är att frånvarosamordnaren även bjuder in mentor och arbetslagledare till mötena. Elevhälsan beskriver att de numera ser över frånvaron utifrån kortare perioder vilket gör att de snabbare kan fånga upp frånvaron.

Rektorn bekräftar i intervju den bild som elevhälsan ger och tillägger att skolan genom ett nytt system fått ett verktyg som ger dem en överblick över elever med frånvaro. De kan numera få fram frånvaro i procent på 4-veckorsperioder. De har även infört ett system med färgmarkering där närvaro 90 procent eller över markeras med grönt, närvaro 75–90 procent markeras med gult och närvaro under 75 procent markeras med rött. Dessa listor redovisas till mentorerna som ansvarar för att skriva kommentarer på de elever som har röda och gula markeringar. Färgmarkeringarna är ett sätt att identifiera eleverna och just nu pågår en diskussion om hur de bättre kan strukturera upp arbetet med att utreda frånvaron. Genom detta arbetssätt får skolledningen ökad kontroll och kännedom om var i processen eleverna befinner sig. Den senaste perioden var det 47 elever som hade gått från röd markering till grön markering. Rektor bekräftar att

de manuellt skickar meddelande till huvudmannen för varje frånvaroutredning som startas.

Rättslig reglering

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap. 2 § skollagen).

Om en elev i förskolan eller grundskolan har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens utredning framgår att Risbroskolan har vidtagit åtgärder för att förtydliga processen för utredning av elever med problematisk frånvaro, att utredningar om frånvaro startas och att meddelande skickas till huvudmannen i samband med start av samtliga frånvaroutredningar.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt föreläggandena och vidtagit sådana åtgärder att bristerna avseende utredning av frånvaro och anmälan därom till huvudmannen är avhjälpt. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 11 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Risbroskolans arbete med att ge de elever som läser modersmål i arabiska och somaliska samma förutsättningar som andra elever på skolan att delta i den erbjudna extra studietiden eftersom den inföll samtidigt som modersmålsundervisningen.

Huvudmannen har i redovisningen anfört att Risbroskolan erbjuder tre timmars extra studietid varje vecka vilket medför att samtliga elever kan få minst två timmar extra studietid.

Av intervju med rektor framgår att skolan har utökat den extra studietiden med 3 timmar och 45 minuter varje vecka. Detta innebär att samtliga elever har möjlighet att gå på extra studietid minst två gånger per vecka, detta gäller även de lever som läser arabiska och somaliska som modersmål.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden. (10 kap. 5 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har följt anmärkningen och vidtagit sådana åtgärder att bristen avseende extra studietid är avhjälpd. Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Malmenfelt

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Nygren Malmenfelt

X Manal Abu Zarur

Föredragande
Signerat av: Manal Abu Zarur